

Ekspozycja stała

- **„Kolekcjonerstwo Potockich”** *Art Collecting in the Potocki Family*, od 1 kwietnia 2022 r. Nowa ekspozycja stała na piętrze Pałacu Wilanowskiego prezentuje efekty pasji kolekcjonerskich przedstawicieli rodu Potockich – obrazy, rzeźby, ryciny, rysunki, cenne przedmioty użytkowe i pamiątki o charakterze patriotycznym. Wystawa opowiada o niezwykle ważnej karcie w dziejach pałacu wilanowskiego: udostępnionej w 1805 r. kolekcji sztuki, która powiększana była na przestrzeni XIX wieku przez trzy pokolenia rodziny Potockich. Część ekspozycji przypomina o zorganizowanej w 1856 r. pod auspicjami Aleksandry i Augusta Potockich „Wystawie starożytności”. Do dziś w zbiorach muzeum zachowały się 124 obiekty z tego właśnie wydarzenia. Otwarcie nowej ekspozycji stałej to rezultat wieloletniego projektu „Modernizacja i przebudowa sal wystawowych galerii ogrodowych na piętrze pałacu wilanowskiego na terenie Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie”.

Marta Goląbek

*Muzeum Pałacu Króla Jana III
w Wilanowie*

Studia Wilanowskie

t. XXIX, 2022, s. 495–530

Rocznik, E-ISSN: 2720-0116

Wystawy i pokazy czasowe

- **„Księżyc i Tarcza Sobieskiego. Heveliana dawne i sztuka współczesna”**, *Moon and Sobieski's Shield. Hevelius' masterpieces and Contemporary Art*, 22 kwietnia – 15 sierpnia 2022 r. Wystawa prezentowała Jana Heweliusza jako uczonego i artystę, a także prace współczesnych artystów inspirowane działalnością i odkryciami słynnego astronoma. Opowieść oparta została na dialogu sztuki dawnej i współczesnej. Zobaczyć można było m.in. księgi i ryciny wpisane w 2021 r. na Polską Listę Krajową Programu UNESCO Pamięć Świata, sobieszciana z Polskiej Akademii Nauk Biblioteki Gdańskiej, wybrane obiekty z kolekcji Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, a także współczesne rzeźby, grafiki, obrazy, instalacje i multimedia – prace artystów i artystek związanych z Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie. Wystawie towarzyszył bogaty program działań skierowanych dla dorosłych, młodzieży i dzieci (zob. Działania edukacyjne). Więcej o wystawie przeczytać można w komunikacie Aleksandry Głowacz, uwzględnionym w tym tomie „Studiów Wilanowskich”.
- **„Wystawa plafonów w Bibliotece Króla”**, 6 maja 2021 r. – 30 września 2022 r. Prezentacja wybranych medalionów portretowych, a także jednego z tond dekorujących strop i fryz Biblioteki Króla. Wystawa była elementem przygotowań do projektu konserwatorskiego we wspomnianym pomieszczeniu korpusu głównego (zob. „Działania z zakresu prewencji i konserwacji”).

- **„Puste ramy. Wilanowskie straty wojenne”**, od 15 września 2022 r. Ekspozycja zachowanych w zbiorach muzeum pustych ram, które stanowią wymowne świadectwo strat zbiorów poniesionych w trakcie II wojny światowej. Wystawa zrealizowana w ramach ogólnopolskiej kampanii Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Puste ramy”.
- **„Wilanowskie stroje codzienne z czasów Jana III”**, 15 listopada 2021 r. – 28 lutego 2022 r. Prezentacja rekonstrukcji strojów damskich i męskich z epoki króla Jana III ukazująca ówczesną modę, która była elementem obyczaju i etykiety dworskiej. Na wystawie zaprezentowane zostały, m.in. kaftan turecki Jana III jako przykład wpływów orientalnych widocznych w męskich strojach polskiej szlachty tego czasu, suknia Marysieńki – uszyta wedle obowiązujących wówczas wzorów francuskich – reprezentujących ówczesny ideał mody zachodniej. Pozostałe stroje były prezentacją oraz interpretacją wpływów niderlandzkich i francuskich w kulturze staropolskiej. Twórcy rekonstrukcji strojów chcieli pokazać nie tylko ówczesną modę, ale także – poprzez strój – obyczaj i etykietę panujące na dworze Jana III.
- **„Kalkan – tarcza orientalna. Rekonstrukcje kalkanów z czasów Sobieskiego”**, 19 kwietnia – 19 maja 2022 r. Wystawa rekonstrukcji lekkich okrągłych tarcz wykonanych przez artystę rzemieślnika Wojciecha Kasaka. Ekspozycja przybliżyła sztukę rzemieślników Wschodu oraz polskich Ormian zamieszkujących dawną Rzeczpospolitą.
- **„Rekonstrukcje ubiorów rekreacyjnych od XVII do początku XX w.”**, 24 czerwca – 31 grudnia 2022 r. Wystawa prac kolejnej edycji konkursu na rekonstrukcję dawnych strojów „Wilanów dla Młodych Talentów” we wnętrzach pałacu wilanowskiego. Zadanie konkursowe polegało na jak najwierniejszym odtworzeniu ubiorów rekreacyjnych od XVII do początku XX w. na podstawie zachowanych strojów, rycin i portretów. Należało wykonać nie tylko same ubiory, lecz także noszoną pod nimi bieliznę.
- **„Rekonstrukcje ubiorów historycznych XVII–XVIII w.”**, 24 czerwca – 31 grudnia 2022 r. Prezentacja rekonstrukcji dawnych ubiorów i technik ich wykonania. Wystawa pokazała modę panującą w XVII i XVIII w. wśród szlachty Rzeczypospolitej Obojga Narodów, przybliżyła historyczne stroje i pozwoliła lepiej zrozumieć, ile osób zaangażowanych jest w wykonanie ich pełnych rekonstrukcji. Prezentowane na wystawie rekonstrukcje to przykłady prac zbiorowych, w tym samych strojów krojonych i szytych przez Elżbietę Dunin-Wąsowicz. Wykroje do strojów powstały na podstawie opracowanych naukowo zabytków. Użyte tkaniny to len, wełna i jedwab. Wszystkie prace zostały wykonane ręcznie.
- **„Nie kochać w taką noc to grzech”**, 23 maja – 15 czerwca 2022 r. Wystawa kostiumów inspirowanych modą lat dwudziestych i trzydziestych XX w. stworzonych przez studentów i studentki z Wyższej

Szkoły Artystycznej w Warszawie, a zaprezentowanych w Noc Muzeów 14 maja 2022 r. przez uczestniczki programu edukacyjno-charytatywnego „Debiutantki”, realizowanego przez Fundację im. Królowej Marii Kazimiery i Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie.

- **„Obraz natury. Natura obrazu. Błażej Ostoję Lniński w Wilanowie”**, 22 października 2022 r. – 12 marca 2023 r. Wystawa w Oranżerii Pałacu Wilanowskiego prezentująca obrazy Błażeja Ostoję Lnińskiego, rektora Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Przedmiotem jego sztuki jest czas ukryty w wyobrażeniu przyrody.
- **„XII Wystawa Tulipanów”**, 2–3 kwietnia 2022 r. Prezentacja różnorodnych odmian tulipanów i innych roślin cebulowych wyprodukowanych w polskich gospodarstwach rolniczych. Wystawie towarzyszył program wykładów i warsztatów. Współorganizatorem było Stowarzyszenie Producentów Ozdobnych Roślin Cebulowych.
- **„Zamek Orawski, Orawska Kolejka Leśna – skarby Słowacji”**, 23 lutego – 7 marca 2022 r. Wystawa planszowa w Oranżerii wilanowskiego pałacu prezentująca Zamek Orawski i Orawską Kolejkę Leśną. Wystawę zorganizowały: Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie i Muzeum Orawskie im. Pavla Országha Hviezdoslava w Dolnym Kubinie, we współpracy z Instytutem Słowackim w Warszawie.

2. Publikacje Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie

Książki i czasopisma wydane przez muzeum

- Dumanowski Jarosław, *Przepisy Paula Tremo*, Warszawa 2022, ISBN 978-83-66104-91-4.
- Folga-Januszewska Dorota, *Emocjoneum. Muzeum jako instytucja emocji*, Warszawa 2022, ISBN 978-83-66104-95-2; e-book: ISBN 978-83-66104-96-9.
- Gadamska-Serafin Renata, *Norwid, romantycy i Etruskowie*, Warszawa 2022, ISBN 978-83-66104-93-8.
- Getka-Kenig Mikołaj, *Stanisław Kostka Potocki. Studium magnackiej kariery w dobie upadku i „wskrzeszenia” Polski* (e-book), 2022, ISBN 978-83-66104-92-1.
- *Jan III Sobieski. Historia – dziedzictwo – pamięć*, red. naukowa Bogusław Dybaś, Anna Ziemiańska, Warszawa 2022, ISBN 978-83-66104-79-2.
- *Księżyc i Tarcza Sobieskiego. Heveliana dawne i sztuka współczesna*, katalog wystawy czasowej, red. Dorota Folga-Januszewska, Warszawa 2022, ISBN 978-83-66104-85-3.
- Kwiatkowska Anna, Anna Guzowska, Dominika Walawender-Musz, *Jacques-Louis David, The Equestrian Portrait of Stanisław Kostka Potocki in the Collection of the Museum of King Jan III's Palace at Wilanów*, Warszawa 2022, ISBN 978-83-66104-67-9.

- Markiewicz Anna, *Dykcjonarz, lutnia i koronki. Zagraniczna podróż edukacyjna Franciszka Cetnera (1693–1696)*, Warszawa 2022, ISBN 978-83-66104-90-7.
- Morawski Konrad, *W stronę uniwersalnej nauki. Dekoracja rzeźbiarsko-malarska biblioteki Jana III w pałacu w Wilanowie*, Warszawa 2022, ISBN 978-83-66104-89-1.
- *Oświecenie nieoświecone. Człowiek, natura i magia*, red. Danuta Kowalewska, Agata Roćko, Filip Wolański (e-book), 2022, ISBN 978-83-66104-82-2.
- Popiołek Bożena, *Benefactresses and clients. Women's patronage and clientelism in the Saxon era* (e-book), 2022, ISBN 978-83-66104-83-9.
- Popiołek Bożena, *Rytuały codzienności. Świat szlacheckiego dworu w osiemnastowiecznej Rzeczypospolitej*, Warszawa 2022, ISBN 978-83-66104-84-6.
- *Studia Wilanowskie*, tom XXVIII, red. Joanna Paprocka-Gajek (wersja cyfrowa – 2021, wersja drukowana – 2022), ISSN 0137-7329.
- Szymańska Katarzyna, *Muzeum sportu depozytariuszem idei kalokagattii*, Warszawa 2022, wydana we współpracy z NIMOZ. Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, ISBN 978-83-66104-87-7, Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, ISBN 978-83-64889-49-3; e-book: ISBN 978-83-66104-97-6 (Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie), ISBN 978-83-64889-52-3 (Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów).
- *Ubiory rekreacyjne i sportowe od XVII do lat 30. XX wieku*, red. naukowa Monika Janisz, Warszawa 2022, ISBN 978-83-66104-88-4.

Publikacje internetowe na stronie www muzeum

- Pasaż Wiedzy:
 - Artykuły naukowe i popularnonaukowe na stronie www.wilanow-palac.pl; 50 artykułów, autorzy: m.in. Maciej Baran, Andrzej Drozd, Krzysztof Kossarzecki, Roman Krzywy, Katarzyna Pękacka-Falkowska, Bożena Popiołek, Konrad Pyzel, Agnieszka Słaby, Svitlana Bułatowa, Jarosław Dumanowski, Ihor Lylo, Aleksandra Knapik, Katarzyna Król, Igor Barkowski, Jacek Kuśmierski.
 - *Wota Sobieskich*, Jerzy Żmudziński; 105 not do obiektów.
- Artykuł podsumowujący projekt konserwatorski:
 - *Portret Izabeli Lubomirskiej Marcella Bacciarellego (1757) po konserwacji*, Krystyna T. Borkowska, Anna Guzowska, Agnieszka Woźniak-Wieczorek.

3. Konferencje i seminaria organizowane lub współorganizowane przez muzeum

- **Cykl seminariów dotyczących badań proveniencyjnych w polskich muzeach**, 20 stycznia, 28 kwietnia, 21 czerwca i 15 listopada

- 2022 r. Seminaria stanowią forum wymiany doświadczeń, dyskusji nad najpilniejszymi postulatami badawczymi, a także miejsce prezentacji wyników dotychczasowych badań proveniencyjnych prowadzonych w muzeach i środowisku akademickim.
- **Seminaria „Monumentum Sobiescianum”**, 7 lipca, 15 września, 17 listopada 2022 r. Spotkania z udziałem gości, których praca badawcza wiąże się z dziejami Wilanowa w czasach Sobieskich lub z zagadnieniami wokół pamięci o królu Janie III.
 - **Cykl wewnętrznych seminariów**, 7 czerwca, 5 maja, 9 sierpnia, 27 września, organizowanych przez i dla pracowników Muzeum, podczas których omawiane są tematy związane z zagadnieniami wilanowskimi z zakresu konserwacji, edukacji oraz badań wokół kolekcji.
 - **„Porozmawiajmy o wodzie”**, 22 marca 2022 r. Spotkanie w Oranżerii muzeum z okazji Światowego Dnia Wody w ramach 24. edycji konkursu KOŁO „Projekt Łazienki 2022”. Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie było partnerem konkursu.
 - **„Muzeum Przedsiębiorcze – Muzeum Kreatywne”**, 5–7 września 2022 r. Seminarium podsumowujące projekt realizowany w latach 2019–2022 dzięki dofinansowaniu z programu Erasmus+.
 - **„Odporne krajobrazy kulturowe – metody, wdrożenia, wzorce”**, 3–4 listopada 2022 r. XXIX międzynarodowa konferencja naukowa z cyklu sztuki ogrodowej i dendrologii historycznej w Krakowie. Celem spotkania było podjęcie dyskusji o zjawisku odporności immunologicznej krajobrazu kulturowego i jego składowych. Organizatorzy: Katedra Architektury Krajobrazu, Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej, Sekcja Sztuki i Architektury Ogrodowej Komisji Urbanistyki i Architektury Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, Europejski Szlak Ogródów Historycznych. Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie było patronem wydarzenia.
 - **„Od EZD do BPM. Współczesne trendy zarządzania procesami instytucji kultury”**, 8 grudnia. Ogólnopolska konferencja prezentująca kilkuletni proces przygotowania i wdrożenia Systemu Zarządzania Procesami w Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie (SZPM), zrealizowany w standardzie BPMS. Spotkanie w gronie reprezentantów instytucji kultury z całego kraju pozwoliło na wymianę doświadczeń i upowszechnianie najlepszych praktyk z obszaru zarządzania.
 - **Spotkanie Centrów Kompetencji ds. digitalizacji zabytków w związku z Zaleceniami Komisji Europejskiej dotyczącymi wspólnej przestrzeni danych dla dziedzictwa kulturowego**, 1 czerwca 2022 r. Spotkanie zorganizowane w muzeum, z udziałem przedstawicieli z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz przedstawicieli Centrów Kompetencji ds. digitalizacji, tj. Biblioteki Narodowej, Narodowego Archiwum Cyfrowego, Narodowego Instytutu Dziedzictwa, Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów oraz

Filmoteki Narodowej – Instytutu Audiowizualnego. Przedmiotem debaty podjętej na spotkaniu była treść nowego Zalecenia Komisji Europejskiej w sprawie wspólnej przestrzeni danych na potrzeby dziedzictwa kulturowego.

4. Projekty dofinansowane z funduszy europejskich

- **„Museum of Communities”** (2020–2023), projekt współfinansowany z programu Unii Europejskiej Erasmus+. Celem projektu było opracowanie kostki narracyjnej – narzędzia edukacyjnego wspierającego szkolenie wolontariuszy. W ramach podjętych działań w 2022 r. odbyły się spotkania szkoleniowe (*Learning, teaching, training*) i zarządcze w Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, w siedzibie Stazione Utopia we Florencji oraz w Pałacu Królewskim w Gödöllő.
- **„Muzeum Przedsiębiorcze – Muzeum Kreatywne”** (2019–2022), projekt współfinansowany z programu Unii Europejskiej Erasmus+. Od kwietnia do czerwca 2022 r. odbyły się wyjazdy w formule *job shadowing* 14 pracowników i współpracowników muzeum do Danii (Frilandsmuseet National Museum of Denmark), Szwecji (Kulturhistoriska föreningen för södra Sverige), Rumunii (Muzeul Național Satului „Dimitrie Gusti”) i na Łotwę (Latvijas Etnogrāfiskais brīvdatas Muzejs). W dniach 5–7 września 2022 r. odbyło się seminarium podsumowujące projekt.
- **„Between Mnemosyne and Terpsychore”** (2021–2023), projekt współfinansowany z programu Unii Europejskiej Erasmus+. Wspólne działania połączyły wybrane miejsca dziedzictwa europejskiego i współczesny taniec z edukacją młodzieży. Zorganizowano warsztaty taneczne dla uczniów w wieku 14–18 lat w pałacach królewskich w Wilanowie i Sintrze, zwieńczone spektaklami otwartymi dla publiczności. W wyniku projektu powstały: aplikacja wykorzystująca rozszerzoną rzeczywistość oraz przewodnik online wspierający rozwój myślenia krytycznego. Lider projektu: Parques de Sintra, Partnerzy projektu: Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Meet Share Dance, byAr, Agrupamento de Escolas de Monte da Lua, LXXXVI LO im. Batalionu „Zośka” w Warszawie.

5. Programy i realizacje w zakresie strukturalnej działalności muzeum, inwestycje i remonty

- **Wykonanie i wdrożenie Systemu Zarządzania Procesami** w Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie BPMS Aurea. Z powodu starzenia się technologii i kresu możliwości rozwoju dotychczas użytkowanego narzędzia (Xpertis Lotus), instytucja podjęła decyzję o wdrożeniu nowego oprogramowania. Ze względu na specyfikę zakresu wybrano wariant tworzenia narzędzia dedykowanego potrzebom

instytucji. W ramach wielomiesięcznego procesu przy udziale specjalistów ze środowiska IT, zmapowano wymagania, dzięki którym wyłoniono wykonawcę w trybie przetargu, a w latach 2020–2021, we współpracy z firmą TECNA, stworzono modele zidentyfikowanych procesów instytucji do zarządzania zadaniami i dokumentacją muzeum.

- **Nowa strona internetowa muzeum.** W 2022 r. rozpoczęto prace nad nową stroną internetową, obejmujące m.in. wyłonienie wykonawcy w postępowaniu przetargowym oraz realizację początkowych etapów prac (planowane odbiór i uruchomienie nowej strony: listopad 2023 r.). Innowacyjność nowej strony polegać będzie na integracji koszyka zakupowego, w którego ramach z jednego poziomu użytkownik zakupi zarówno bilety wstępu, jak i towary (pamiątki). Oprócz zwiększenia sprzedaży, nowa strona ma przyczynić się do kreowania pozytywnego wizerunku instytucji otwartej na potrzeby wielu grup odbiorców oraz wizualnie uatrakcyjnić prezentowane treści. W ramach procedury przetargowej na przełomie lipca i sierpnia 2022 r. wyłoniono wykonawcę – firmę Openform.
- **Dostosowanie galerii I piętra.** W 2022 r. rozpoczęto realizację projektu „Usunięcie barier komunikacyjnych na wystawie *Kolekcjonerstwo Potockich* celem poprawy dostępności w obszarze rozumienia i czucia” ze środków PFRON udzielanych instytucjom kultury w ramach projektu „Kultura bez barier”. Dzięki wypracowanym rozwiązaniom więcej osób będzie miało dostęp do oferty kulturalnej muzeum. Przewodniki i materiały przygotowane w sposób ułatwiający dostęp w obszarze rozumienia, dotyku czy słuchu mają nie tylko uprzyjemnić zwiedzanie wystawy, ale również dać możliwość jak najbardziej samodzielnego docierania do informacji, poznawania historii pałacu i jego mieszkańców oraz samodzielnego podejmowania wyborów dotyczących zwiedzania.
- **Remont Domku Lanciego i Drwalni Peldy (Scriptorium Villa Nova) – II etap.** Prace remontowe zakończono w październiku 2022 r. Inwestycja objęła kompleksowe prace remontowo-adaptacyjne w budynkach, w tym wymianę instalacji elektrycznej i sanitarnej, a także wyposażenie oddanych po remoncie wnętrz do celów edukacyjnych. 19–20 listopada nowe miejsce edukacji poświęcone dawnym rzemiosłom zainaugurowano bezpłatnymi warsztatami dla publiczności. Zadanie pn. „Remont i adaptacja Domku Lanciego i Drwalni Peldy” uzyskało dofinansowanie w ramach dotacji celowej ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
- **Remont i przebudowa Domku Ogrodnika oraz remont i przebudowa ogrodzenia (muru) wraz z infrastrukturą techniczną.** Projekt miał na celu poprawienie stanu technicznego budynku w zakresie: elewacji, dachu, tarasu, stolarki drzwiowej zewnętrznej wraz

z izolacją termiczną stropu, izolacją fundamentów. W ramach zadania zrealizowane zostały również prace remontowe przy zabytkowym ogrodzeniu wraz z posadowieniem oraz wykonano nową bramę techniczną. Zadanie pn. „Prace remontowo-konserwatorskie zabytkowego Domu Ogrodnika wraz z murem, od strony miasta, zapewniającym bezpieczeństwo części muzealnej nieruchomości za Oranżerią” uzyskało dofinansowanie w ramach dotacji celowej ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

- **Remont konserwatorski pseudośredniowiecznej bramy ceglanej.** Roboty remontowe i konserwatorskie bramy ceglanej wraz z pergolą oraz wykonanie izolacji fundamentów bramy. Zadanie pn. „Remont konserwatorski pseudośredniowiecznej Bramy Ogrodowej” uzyskało dofinansowanie w ramach dotacji celowej ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
- **Projekt remontu, przebudowy i rozbudowy terenu Zaplecza Północnego.** Projekt remontu Zaplecza Północnego w zakresie infrastruktury podziemnej, remontu i przebudowy nawierzchni, budowy szklarni ogrodowej, budowy zbiornika retencji wody, remontu, przebudowy i rozbudowy budowli podziemnej (piwnicy), budowa nowej stacji TRAFO w piwnicy, rearanżacji terenów zieleni.
- **Folwark wilanowski.** W 2022 r. dokonano translokacji wiatraka koźlaka z Sobieni Kielczewskich na teren Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie. Dostarczone we wrześniu do muzeum elementy zabytkowego budynku mają być przedmiotem badań oraz prac remontowo-konserwatorskich, których celem – zgodnie z koncepcją programową dla Folwarku Zachodniego – ma być jego ustawienie jako zabudowy z ofertą kulturalną muzeum.
- **Projekt [www.muzeach](http://www.muzeach.pl).** Realizowany w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014–2020. Projekt realizowany od 1 kwietnia 2019 do 31 marca 2022 r. miał na celu powszechne udostępnienie zasobów cyfrowych pięciu muzeów prowadzonych lub współprowadzonych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, do których należą: Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie (lider projektu), Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Muzeum Narodowe w Lublinie, Muzeum Narodowe w Szczecinie i Muzeum – Zamek w Łańcucie. Projekt zakładał rozwój infrastruktury służącej do digitalizacji (cyfryzacji) i udostępniania różnego rodzaju zasobów cyfrowych z wielu muzeów w jednym miejscu w sposób prosty i bezpłatny, a tym samym zapewnienie poprawy dostępu do zasobów kultury w formie cyfrowej. Zakładanymi adresatami projektu są m.in.: osoby zainteresowane sztuką i historią, naukowcy, wykładowcy akademicki, studenci, nauczyciele, uczniowie, muzealnicy, hobbyści i turyści. Zbudowana baza zasobów ułatwi także domową i rodzinną edukację kulturową poprzez prostą ścieżkę internetową. Docelowe skutki projektu zakładały:

udostępnienie informacji o zbiorach w ramach cyfrowych kolekcji muzeów (wizerunki z opisami w języku polskim i angielskim oraz w systemie informacji geograficznej – GIS); budowę strony WWW z multiwyszukiwarką integrującą rozproszone zasoby instytucji partnerskich (zgodnie z zaleceniem Światowej Rady Muzeów ICOM). W ramach projektu w 2022 r. opublikowano 9607 obiektów, zorganizowano również konferencje na zakończenie projektu. Projekt „www.muzeach” dofinansowany był z Funduszy Europejskich oraz ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

- **Projekt CHANGE (Cultural Heritage Analysis for New Generations).** 2022 to kolejny rok uczestniczenia muzeum w projekcie „CHANGE„ (Cultural Heritage Analysis for New Generations) w roli instytucji wspomagającej. Projekt jest realizowany w ramach Horyzon 2020, Marie Skłodowska-Curie Innovative Training Networks (Grant Agreement no. 81378), a jego koordynatorem jest norweskie NTNU (Norges Teknisk – Naturvitenskapelige Universitet) z Gjøvik. W kwietniu na stażu gościliśmy Davida Lewisa reprezentującego University of Burgundy, a w listopadzie reprezentant muzeum wygłosił dwa referaty w Muzeum Muncha w Oslo. W ramach projektu piętnastu młodych naukowców z całego świata stara się w swoich pracach doktorskich rozwiązać problemy związane z tworzeniem cyfrowej dokumentacji obiektów dziedzictwa kulturowego. Badania prowadzone są na uczelniach pięciu krajów Unii Europejskiej, a w skład konsorcjum wchodzi w sumie osiemnaście instytucji partnerskich (<https://change-itn.eu/>).

6. Działania edukacyjne

- **„Kolekcjonerstwo Potockich”,** od kwietnia 2022 r. Program edukacyjny do nowej wystawy stałej na piętrze pałacu wilanowskiego, obejmujący spacer tematyczny i warsztaty poświęcone pasji kolekcjonowania dzieł sztuki przez rodzinę Potockich, ze szczególnym uwzględnieniem wilanowskich leonardianów. W programie znalazł się również cykl warsztatów poświęconych modlitewnikowi tzw. Godzinkom Sobieskiego, którego faksymile eksponowane jest w nowej przestrzeni wystawienniczej.
- **„Kultura Dostępna”,** 2022 r. Bezpłatne lekcje muzealne i warsztaty dla grup wykluczonych z udziału w kulturze ze względów ekonomicznych: szkół wiejskich i z małych miejscowości, świetlic i ośrodków socjoterapeutycznych, seniorów, osób z niepełnosprawnościami. Program finansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
- **„Patrzę w niebo!”,** kwiecień–sierpień 2022 r. Cykl wydarzeń towarzyszących wystawie *Księżyc i Tarcza Sobieskiego. Heveliana*

dawne i sztuka współczesna (zob. Wystawy oraz komunikat Aleksandry Głowacz uwzględniony w tym tomie „Studiów Wilanowskich”). Do współpracy zaproszono specjalistów z m.in.: Uniwersytetu Wrocławskiego, Polskiej Agencji Kosmicznej POLSA, Polskiego Towarzystwa Astronomicznego, Fundacji New Space, Obserwatorium Astronomicznego w Poznaniu. Wydarzenia obejmowały warsztaty edukacyjne dotyczące konstruowania rakiet kosmicznych, spacerów planetarne, dzienną obserwację Słońca i nocną obserwację innych ciał niebieskich, liczne prelekcje naukowe oraz plenerowy warsztat „Konstelacje. Tarcza Sobieskiego”.

- **„Muzeum otwarte”**, czerwiec–grudzień 2022 r. Cykl działań powstały z myślą o uchodźcach z Ukrainy, realizowany z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W ramach projektu zorganizowane zostały zajęcia edukacyjne dla szerokiej publiczności, muzeoterapia, szkolenia dla muzealników, zatrudniono do współpracy w Dziale Edukacji, Rekonstrukcji Historycznej i Sprzedaży oraz Dziale Ogrodowym osoby pochodzące z Ukrainy, wykonano adaptację przestrzeni muzealnej na potrzeby spotkań z publicznością.
- **„Pałac w pełni”**, maj–wrzesień 2022 r. Projekt rozwijający tradycje obchodów imienin króla Jana III zaprosił gości nie tylko do poszerzania wiedzy, lecz także odnalezienia łączności ze sztuką i naturą. W programie znalazły się koncerty muzyki barokowej i elektronicznej, warsztaty ruchowe, taneczne, kaligraficzne, malarskie i perfumiarские, spacerów oraz wykłady. Projekt współfinansowany ze środków m.st. Warszawy.
- **„Wiosna pokoleń” – międzypokoleniowy tydzień z okazji 29. Europejskiego Dnia Solidarności Międzypokoleniowej**, 25 kwietnia – 1 maja 2022 r. Wiosenne warsztaty szycia, tworzenia mydeł i garncarskie w Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie. Organizator: Centrum Aktywności Międzypokoleniowej „Nowolipie”.
- **III Europejski Dzień Ogrodów Historycznych**, 26 kwietnia 2022 r. W programie realizowanym pod hasłem Ogrodów Literackich znalazły się warsztaty artystyczne, spacer po parku oraz emisja filmu *Ogród myśli* na fanpage’u muzeum na Facebooku.
- **„Weekend seniora z kulturą”**, 1–2 października 2022 r. Cykl bezpłatnych spacerów edukacyjnych po wilanowskim pałacu: „Panie na Wilanowie” oraz „Nieczyste sprawy”.
- **„Darmowy Listopad”**. W listopadzie 2022 r. muzeum zaprosiło publiczność do bezpłatnego zwiedzania pałacu i parku oraz udziału w ponad 130 bezpłatnych zajęciach edukacyjnych dla grup szkolnych. W programie znalazły się także spacerów tematyczne dla osób dorosłych oraz warsztaty dla rodzin z dziećmi. Wydarzenie „Darmowy Listopad” zrealizowane zostało dzięki dofinansowaniu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

- **„GLAZE – warsztaty malarstwa olejnego na iPadzie”**. Cykl warsztatów. Muzeum we współpracy z firmą technologiczną Well of Art udostępniło publiczności aplikację Glaze – innowacyjne cyfrowe narzędzia do malowania w technice dawnych mistrzów. Odwiedzający pałac w Wilanowie mogli skorzystać z tego cyfrowego rozwiązania w trakcie zwiedzania muzeum oraz wziąć udział w warsztatach dla dzieci i młodzieży.
- **Festiwal Nauki – spacer „Rośliny egzotyczne ogrodów wilanowskich”**, 24 września 2022 r. Wydarzenie w ramach 26. Festiwalu Nauki.
- **Projekt wolontariacki „Blisko”**, od października 2022 r. W ramach działań polsko-ukraińska grupa wolontariuszy przygotowała autorskie, angażujące publiczność opowieści o wybranych dziełach z kolekcji wilanowskiej. Zwieńczeniem ich prac było specjalne zwiedzanie pałacu wilanowskiego, podczas którego uczestniczki i uczestnicy projektu prezentowali przygotowane historie zwiedzającym.

7. Projekty muzyczne i inne wydarzenia popularyzujące tradycje i historie związane z rezydencją wilanowską

Wydarzenia muzyczne

- **„Muzyka dawna w Wilanowie”**, 10 kwietnia, 8 maja, 12 czerwca, 28 sierpnia, 13 listopada, 11 grudnia 2022 r. Koncerty: „Les délices de la Solitude” – wykonawcy: Jakub Kościukiewicz, Ewa Mrowca; „Célébration de la musique” – wykonawczynie: zespół Très Animé: Olga Musiał-Kurzwaska, Katarzyna Cendlak, Martyna Jankowska, Dagmara Tyrcha; „Podróż po dworach Europy” – wykonawcy: zespół Fractal Ensemble: Julia Obrębowska-Borek, Anna Wiśniewska, Karol Bulanda, Adam Dzwonnik, Piotr Młynarczyk; „Wokół Michała Kleofasa Ogińskiego – muzyka z serca Europy” – wykonawcy: Jerzy Michał Wardęski, Magdalena Bąk, Justyna Kantorowicz; „O czym śpiewa barok?” – wykonawcy: Maria Wilgos, Witold Wilgos, Helena Bregar; „Le Sommeil” – wykonawcy: zespół Le Sommeil: Margarita Slepakova, Elena Abbati, Teodoro Baú, Pablo FitzGerald, Weronika Paine. Cykl prezentuje muzykę z XVII i XVIII w. wykonywaną na instrumentach historycznych lub ich kopiach w zabytkowych wnętrzach pałacu w Wilanowie.
- **„Letnie koncerty wilanowskie”**, 24 i 31 lipca, 7 i 14 sierpnia 2022 r. Cykl koncertów promenadowych „Alla Polacca” – wykonawcy: Giardino di Delizie, Ewa Anna Augustynowicz, Katarzyna Solecka, Svetlana Fomina, Agnieszka Oszańca, Giorgia Zanin, Elisabetta Ferri; „Koncert patriotyczny” – wykonawcy: Maggie Tunkiewicz-Zakrzewska, Wojciech Bardowski; „Historia polskiego tańca” – wykonawcy: Ewelina Keller i Michał Kępka – tancerze baletu Cracovia Danza, Katarzyna Kamer, Hubert Giziewski, Wojciech Lubertowicz; „Ave

Maria” – wykonawcy: Kaja Mianowana, Adrian Błaszczak, Tomasz Błaszczak, Mirosław Feldgebel, Andrzej Krusiewicz. Wydarzenia zorganizowane we współpracy Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie i Centrum Kultury Wilanów.

- **Recital fortepianowy Ryana Martina Bradshawa**, 29 sierpnia 2022 r. Koncert z cyklu „Muzyczne podróże Chopina” realizowanego przez Ośrodek Badań nad Pamięcią Zbiorową i Studiów Muzealnych we współpracy z Towarzystwem im. Fryderyka Chopina.
- **Koncert „Radziwiłł i Chopin – romanse i pieśni”**, 24 września 2022 r. W programie znalazły się pieśni księcia Antoniego Radziwiłła i Fryderyka Chopina. Wykonawcy: Aleksandra Turalska, Michał Rot. Koncert z cyklu „Muzyczne podróże Chopina” realizowanego przez Ośrodek Badań nad Pamięcią Zbiorową i Studiów Muzealnych.
- **Koncert „Mistrzowie rzeźbionej klawiatury”**, 15 października 2022 r. Recital klawesynowy w wykonaniu wybitnej polskiej klawesynistki i pedagogi Elżbiety Stefańskiej. Wykonawczyni: Elżbieta Stefańska, Judyta Tupczyńska, Justyna Rekść-Raubo.
- **Festiwal Muzyka Archiwów „Północ–Południe”**, 22–23 października 2022 r. Festiwal prezentujący muzykę Południa i Północy Europy oraz ich wzajemne oddziaływania. Koncerty: „Musica da camera” – wykonawcy: Zespół Muzyki Dawnej „Musalion” pod kierunkiem Judyty Tupczyńskiej; „Europa muzyką zjednoczona. Style narodowe w XVII-wiecznych utworach” – wykonawcy: Zespół Muzyki Dawnej „Il Tempo” pod kierunkiem Agaty Sapiechy; „Moje serce jest gotowe. Koncert z okazji 350. rocznicy śmierci Heinricha Schütza” – wykonawcy: Zespół Muzyki Dawnej „Musalion” pod kierunkiem Judyty Tupczyńskiej, zespół puzonów barokowych Trombastic, Zespół Wokalny „Ars Chori”. Organizator: Fundacja Ars Chori. Dofinansowano ze środków PZU oraz ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego. Partner wydarzenia: Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie. Patronat medialny: TVP Kultura.
- **Koncert „Ballady Adama Mickiewicza i Fryderyka Chopina”**, 26 października 2022 r. Wykonawcy: Maria Pomianowska, Joanna Maklakiewicz, Hubert Giziewski, Wojciech Lubertowicz.

Inne wydarzenia

- **„Noc Muzeów”**, 14 maja 2022 r. Po dwuletniej przerwie wydarzenie odbyło się na miejscu, w muzeum, nie online. Publiczność mogła zwiedzić Apartamenty Królewskie – najstarsze komnaty pałacu w Wilanowie oraz historyczny park. W programie znalazły się także spektakl taneczny, widowisko muzyczne i mappingi.
- **„II Królewski Festiwal Rzemiosł”**, 17–18 września 2022 r. Celem festiwalu jest promocja dawnych zawodów i technik wytwórczości. W drugiej edycji wzięło udział 50 wystawców – przedstawicieli

danych zawodów i rękodzielników. W programie znalazły się m.in. spotkania z mistrzami rzemiosła, wymiana doświadczeń z twórcami, pokazy rekonstruktorskie, warsztaty kaligrafii, wyplatania kószek (dawnych uli). Każdy mógł spróbować swoich sił w kowalstwie, w zdobieniu i wypalaniu ceramiki, wyplataniu kosza wiklinowego, w zrobieniu koronki klockowej czy papierowej wycinanki, zawiązaniu pasa kontuszowego, umycia rąk mydłem sporządzonym według średniowiecznej receptury czy wykonania wzoru farbiarskiego na tkaninie.

- **„Królewski Ogród Światła”**, 9 października 2021 – 27 lutego 2022 r. oraz 8 października 2022 – 26 lutego 2023 r. Jesiennie-zimowa wystawa plenerowa świetlnych instalacji w historycznych ogrodach Pałacu Wilanowskiego. Mecenasy wystawy: Raffaello, wykonawcy świetlnych instalacji: Multidekor, realizacja mappingów: Pro4Media.
- **„Cztery pory roku w polskiej tradycji kulinarnej”**, finał projektu 7–8 czerwca 2022 r. Projekt realizowany we współpracy z Fundacją Pałac i Park Benrath oraz Instytutem Polskim w Düsseldorfie prezentował polskie dziedzictwo kulinarne w świetle kulturowego sąsiedztwa Polski i Niemiec. Była to kontynuacja projektu rozpoczętego w 2021 r., realizowanego w ramach dwuletniej dotacji (2022–2023) z programu „Kultura Inspirująca” ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Łączy on historyczną rekonstrukcję kulinarną z wystawą w Pałacu Benrath „Zitrusmanie. Goldene Früchte in fürstlichen Gärten”. W ramach wspólnych działań odbyły się spotkania pracowników zaangażowanych instytucji, warsztaty dla młodzieży, przedstawicieli mediów oraz władz miejskich Düsseldorfu.
- **„Wielka Emigracja od kuchni, czyli Mickiewicz i rydze...”**, 2022 r. W ramach projektu zespół historyków, kucharzy i edukatorów kulinarnych przyjrzał się smakom Adama Mickiewicza znanym z jego paryskiego domu i opisanym w jego utworach. 21–23 października 2022 r. odbyło się spotkanie „Smaki Emigracji”, na które złożyły się cykl wykładów na Sorbonie oraz pokaz kulinarny w Ambasadzie RP w Paryżu. Projekt zrealizowany we współpracy z Instytutem Adama Mickiewicza, Sorbonne Université, Faculté des Lettres, UFR d’Études slaves oraz Ambasadą Rzeczypospolitej Polskiej w Paryżu w ramach programu „44 x Mickiewicz” jako część obchodów Roku Romantyzmu Polskiego.
- **„Smak wielokulturowej Warszawy”**, wrzesień–grudzień 2022 r. Projekt przybliży dziedzictwo kulinarne – warszawską kuchnię międzywojenną – dzięki cyklowi warsztatów dla rodzin, dorosłych i szkół gastronomicznych. Projekt współfinansowany przez m.st. Warszawę.

8. Działania z zakresu prewencji i konserwacji

Konserwatorskie projekty badawcze

- **Projekt o charakterze badawczo-konserwatorskim współfinansowany z grantu Sumitomo, obejmujący prace konserwatorskie przy obiektach z kolekcji wilanowskiej** (przywrócenie obiektom walorów ekspozycyjnych oraz poszerzenie wiedzy o technice i technologii ich wykonania):
 - Szkatuła Wil.2992 – japońska laka eksportowa w stylu przejściowym, 1. poł. XVII w. – projekt zakończony, obiekt eksponowany;
 - Misa Wil.3009 (laka dekorowana różnymi japońskimi technikami pozłotniczymi, XVIII w. lub wcześniej[?]) oraz stolik Wil.3180 (chinoiserie, XIX w.). Duet, który eksponowany był razem od czasów Stanisława Kostki Potockiego, ma wrócić na ekspozycję. Prace konserwatorskie przy misie zostały zakończone w 2022 r., prace konserwatorskie przy stoliku oraz badania obu obiektów są w toku.
- **Portret Józefa Sapiehy pędzla A. Mirysa Wil.5839, ok. 1740 r.** – pełna konserwacja i restauracja obrazu oraz wykonanie szczegółowych badań materiałowych w kierunku potwierdzenia autorstwa Augustyna Mirysa.
- **Portret Anny Jagiellonki pędzla M. Kobera Wil.1160, po 1586 r.** – projekt badawczy w trakcie realizacji, poprzedzający podjęcie prac konserwatorskich. Planowane jest również porównanie techniki i technologii wykonania wilanowskiego portretu ze znajdującymi się podobnymi w zbiorach wawelskich, MNW oraz Zamku Królewskiego w Warszawie.
- **Badania porównawcze dwóch portretów Sobieskiego:** *Portret Jana III Sobieskiego na tle bitwy*, Wil.1961, i *Portret króla Jana III*, Wil.6312, prowadzone we współpracy z UMK w Toruniu w ramach infrastruktury badawczej Konsorcjum – E-RIHS PL Polskie konsorcjum dla badań nad dziedzictwem kulturowym metodami fizyko-chemicznymi. Badania materiałowe, fizyko-chemiczne obejmujące portrety Jana III połączone z badaniami historycznymi, archiwalnymi oraz porównawczymi. W 2022 r. rozpoczęły się prace konserwatorskie przy jednym z portretów, Wil.6312.

Badania i konserwacja wnętrza pałacu

- **Prace konserwatorskie i restauratorskie w Bibliotece Króla – etap I.** Rozpoczęcie kompleksowych prac konserwatorsko-restauratorskich przy elementach barokowego wystroju Biblioteki Króla na sklepieniu i fryzie, tj.: dekoracji rzeźbiarskiej w Bibliotece Króla (nr inw. Wil.6039) i 16 obrazów na płótnie, w tym dwa duże tonda (Alegorii Teologii Wil.6048, Alegorii Filozofii Wil.6053) oraz 14 wybranych medalionów z portretami przedstawicieli nauki i sztuki (Wil.6040-6047, Wil.6050-6052, Wil.6055-6057).

Celem podejmowanych działań jest utrwalenie i zabezpieczenie ww. substancji zabytkowej przed dalszą destrukcją, przywrócenie spójnej estetyki i kolorystyki dekoracji na podstawie gruntownych, interdyscyplinarnych badań konserwatorskich, historycznych i porównawczych. Prace konserwatorsko-restauratorskie przy pozostałych obiektach wystroju wnętrza, w zakresie wymiany obić ściennych, aranżacji tekstylnej oprawy okien i drzwi – przy ponownej aranżacji dawnego wyjścia na Dziedziniec Główny (do rozpoczęcia prac zabudowanego gablotą ekspozycyjną), co poprawi również bezpieczeństwo zgodnie z obowiązującymi przepisami ppoż. Prace konserwatorskie zrealizowane w ramach dotacji celowej „Przeprowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich przy wystroju Biblioteki Króla – etap I i innych działań konserwatorskich” oraz ze środków Muzeum na bieżące realizacje.

– **Prace projektowe i dokumentacyjne oraz konserwatorskie i ratunkowe w pomieszczeniach na parterze północnego skrzydła.**

W trosce o jak najszersze upowszechnianie cennych kolekcji, wnętrza muzeum są adaptowane dla potrzeb osób z niepełnośnościami. W tym celu w 2022 r. rozpoczęto prace modernizacyjne polegające na przebudowie części północnego skrzydła pałacu w Wilanowie w ramach zadania zapewnienia dostępności dla osób niepełnosprawnych na trzech kondygnacjach. W rejonie objętym remontem, gdzie w XIX w. mieściły się pokoje gościnne, odkryto fragmenty historycznych dekoracji ścian i faset pochodzące z wcześniejszych okresów budowy pałacu, z XVIII i XIX w. Odkryte relikty zostały niezwłocznie udokumentowane na ścianach w formie zwymiarowanej dokumentacji fotogrametrycznej, zabezpieczone i poddane konserwacji ratunkowej. Równocześnie prowadzone są przygotowania do kompleksowych prac konserwatorsko-restauratorskich w dziewięciu pomieszczeniach parteru. Polegają one na przygotowaniu projektu konserwatorsko-restauratorskiego opartego na badaniach archiwalnych, historycznych i materiałowych.

– **Prace konserwatorskie przy rzeźbach z Ogrodów Wilanowskich,** przeprowadzenie interwencyjnych i zachowawczych prac konserwatorskich przy 30 obiektach z wystroju rzeźbiarskiego Ogrodów Wilanowskich.

– **Prace konserwatorskie przy obiektach zabytkowych mających uzupełnić ekspozycję w korytarzu przy Pokojach Chińskich i Myśliwskich,** wzbogacenie ekspozycji w Korytarzu przy Pokojach Chińskich i Myśliwskich o nowe atrakcyjne eksponaty po przywróceniu im odpowiedniego stanu technicznego i estetycznego, m.in. Konserwacja i restauracja panelu ściennego, Wil.6244/7; konserwacja i badania prostokątnego malowidła na jedwabiu i papierze, Wil.1904 (etap I); wykonanie konserwatorskiej oprawy stabilizującej owalne

trójwymiarowe malowidło *Architektura z mostem* (Wil.1911) i umożliwiającej bezpieczny montaż w drewnianym polichromowanym panelu Wil.62444/3b.

- **Konserwacja czterech haftowanych tkanin obiciowych kanapy Wil.412 stanowiącej wyposażenie ekspozycji stałej pałacu wilańskiego, etap II**, przeprowadzenie prac konserwatorskich przy czterech tkaninach obiciowych kanapy (tkaninie siedziska, zaplecka i boków wewnętrznych).
- **Prace konserwatorskie przy wybranych obiektach na podłożu papierowym dla uzupełnienia ekspozycji „Kolekcjonerstwo Potockich” oraz przygotowania do wystawy czasowej „Klucz do raj. Hymny z tatarskich zaścianków w czasach króla Jana III Sobieskiego”**, konserwacja pełna i zachowawcza 10 dzieł na podłożach papierowych (grafiki, techniki mieszane, fotografia).

9. Nowe obiekty w zbiorach muzeum

Nabytki

- W 2021 r. zakupione zostały jako wzbogacenie zbiorów muzealnych następujące obiekty:
 - *Jan III Sobieski (1629–1696) – portret*, Nicolas de Larmessin, zakład rytowniczy Pierre’a Bertranda, Paryż 1684, miedzioryt, akwaforta (Wil.6300).
 - Zegar kieszonkowy z kluczykiem w etui, Jean Antoine Lepine, Paryż ok. 1750, złoto, srebro, szkło, porcelana (Wil.6302).
 - Czajnik do herbaty z pokrywką, Wedgwood Josiah – „Etruria”, Staffordshire, koniec XVIII w, kamionka czarna (Wil.6303).
 - Czajnik bez pokrywki, Wedgwood Josiah – „Etruria”, Staffordshire, koniec XVIII w., kamionka czarna (Wil.6304).
 - Mlecznik, Wedgwood Josiah – „Etruria”, Staffordshire, koniec XVIII w., kamionka czarna (Wil.6305).
 - Zestaw stołowy z herbem Potockich, składający się z teryny na podstawie, dwóch kulerów, podgrzewacza i dwóch podstawek pod karmelki oraz paterki na chleb, Edward Stammers(?), Londyn(?), 1. poł. XIX w., miedź, platerowanie srebrem (Wil.6306/1-7).
 - Trzy łyżki, dekorowane na czerpaku herbami rodzin Schumann i Holten, Hieronymus Holl I, Gdańsk, ok. 1675–1679, srebro, złoczenie (Wil.6307/1-3).
 - Widelec podróżny, twórca nieznany, ok. 1700, stal, srebro, masa perłowa (Wil.6308).
 - Medal upamiętniający koronację Augusta III na króla Polski, Heinrich Paul Goskurt, Drezno, 1734, srebro (Wil.6309).
 - *Męczeństwo Świętej Katarzyny Aleksandryjskiej*, Peter Paul Rubens (warsztat), 1615, blacha miedziana, olej (Wil.6311).

- *Jan III Sobieski (1629–1696)* – portret, naśladowca Jana Trycjusza, kon. XVII/pocz. XVIII w., płótno, olej (Wil.6312).
- Poświadczenie pracy/praktyki w ogrodach wilanowskich dla Wawrzyńca Gemzickiego, Johann Gottfried Simon (sygnatariusz), Wilanów, 1767, rękopis na pergaminie (Wil.6313).
- *Bitwa pod Chocimiem*, Romeyn de Hooghe, Francesco Gratta, Pieter van der Aa, Lejda, po 1674, miedzioryt, akwaforta (Wil.6314).
- *Maria Klementyna Sobieska (1701–1735)* – portret, François Chéreau, Francesco Trevisani, Paryż, po 1721, miedzioryt (Wil.6315).
- Mapa Niemiec, Frederik de Wit, Pieter Mortier, Amsterdam, ok. 1680, miedzioryt kolorowany (Wil.6316).
- Dwanaście map pochodzących z atlasu zatytułowanego *Atlas Universel*, wydanego w 1754 r. w Paryżu, autorstwa dwóch kartografów, Gillesa Roberta de Vaugondy i jego syna Didiera Roberta de Vaugondy. W zespole znalazły się mapy: Wysp Brytyjskich, Szkocji, Irlandii, Danii, Szwecji i Norwegii, północnej i wschodniej części Rosji, Dolnej i Górnej Saksonii, Czech, Śląska, Moraw i Łużyc, Węgier oraz Indii. Miedzioryt kolorowany (Wil.6317/1-12).
- *Widok palacu w Wilanowie*, Fryderyk Krzysztof Dietrich, Jakub Sokołowski, Warszawa, 1820, akwatinta, akwaforta (Wil.6318).
- *Widok palacu w Łazienkach*, Fryderyk Krzysztof Dietrich, Jakub Sokołowski, Warszawa, 1820, akwatinta, akwaforta (Wil.6319).
- Szkatuła w formie sarkofagu Stefana Batorego, Karol Minter – fabryka, Wojciech Święcki, Kazimierz Stronczyński, Warszawa, 1845–1879, cynk, odlew (Wil.6320).

Więcej informacji o nabytkach muzeum w roku 2021 znajduje się w komunikacie Joanny Paprockiej-Gajek w tym tomie „Studiów Wilanowskich”.

Darowizny

- W 2022 r. do zbiorów muzeum darowane zostały od osób prywatnych następujące obiekty:
 - Wenchang Wang – figurka. Autor nieznany, mosiądz, odlew, Chiny, XVII–XIX w. (Wil.6301).
 - Medal upamiętniający podpisanie traktatu Grzymułtowskiego (pokój z Moskwą, 1686), Giovanni Battista Gugliemalda(?), Rzym(?), 1686(?), srebro (Wil.6310).

MARTA GOŁĄBEK

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-2255-1236>

Dr, historyk sztuki, pracownik Działu Sztuki Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie od 2005 roku. W Muzeum zajmuje się koordynacją projektów wystawienniczych, a także pełni funkcję opiekunki zbiorów Grafika i Rysunek oraz Varia.

Opracowanie wykonano w ramach prac statutowych Muzeum.

Kontakt: mgolabek@muzeum-wilanow.pl